

«Әжемнің ертегісі» атты **ұйымдастырылған ашық іс-әрекет сценаріі**

№6 «Қарлығаш» ересектер тобы

«Әжемнің ертегісі»

Мақсаты: Ертегілер еліне саяхаттау арқылы балалардың ақыл–ойын, қиялын дамыту. Қарлығаштың құйрығы неге айыр ертегі желісін есте сақтау мақсатында балалармен бірге сахналау. Ертегі кейіпкерлерінің жағымды, жағымсыз қасиеттерін көруге олардың іс-әрекеттерін бағалауға үйрету. Ертегі арқылы жақсы қайырымды істер жасауға баулу. Ертегінің соңын өз қиялдары бойынша аяқтау арқылы: құрастыру әрекеті арқылы шығармашылық қасиеттерін дамыту.

Дамытушылық: Ертегіні рөлдерге бөліп ойнау арқылы есте сақтау қабілеттерін дамыту.

Тәрбиелік: Ертегі арқылы балаларды мейірімділікке, адамгершілікке, еңбекқорлыққа тәрбиелеу.

Билингвальді компонент: Айдаһар – дракон;
Қарлығаш – ласточка;
Маса – комар;
Түлкі – лиса;

Тәрбиеші: Балалар, бүгінгі күн ерекше, олай болса таңғы сәлемімізді жолдайық.

Қайырлы таң, ұстазым,

Қайырлы таң, достарым.

Шеңберге тұрайық

Жылулық сыйлайық

Доброе утро, учитель

Доброе утро, друзья

Посмотрите друг на друга

Пожелайте добра

Балалар, бізге келген қонақтармен де амандасып алайық.

Қайырлы күн сіздерге

Қош келдіңіз біздерге

Ашық аспан тілейміз

Шын жүректен сіздерге.

Тәрбиеші: Балалар мен де сендердің тілектеріңе қосыламын, үлкен азамат болып өсіңдер. Оқу іс-әрекет қызметін бастамас бұрын мына сұрақтарға жауап беріңдер.

1. Біз қай мемлекетте тұрамыз? (Қазақстан)
2. Біздің елбасымыз кім? (Н.Назарбаев)
3. Бас қаламыз қай қала? (Астана)
4. Біз қай қалада тұрамыз? (Шымкент)
5. Біздің бала-бақшамыз қалай аталады? (Аружан)
6. Қазір жылдың қай мезгілі? (қыс)
7. Қыс мезгілінде неше ай бар? (3)
8. Қыс мезгілінің ерекшеліктерін атаңдар? (қар жауады, күн суытады)
9. Апта күндерін ата? (7)

Тәрбиеші: Жарайсыңдар балалар,сұрақтардың бәріне өте жақсы жауап бердіңдер.

Ойын «Кім тапқыр»

Ойынның шарты: Ертегіден бір үзінді айтылады,қай ертегі екенін табады.

1. Қашып кеткен атадан,
Қашып кеткен ападан.
Орманда кеше жүр едің
Домалап шықты алдымнан
(Бауырсақ)
2. Үй жинаған ұқыпты,
Бір қыз бопты ертеде.
Тыңдамаған мысықты
Салыпты ғой әлекке.
(Мақта қыз бен мысық)
3. Кішкене қыз орманға
Жалғыз өзі барады.
Әжесіне қартайған,
Бәліш алып барады.
(Қызыл телпек)
4. Аяғынан тұсаулап,
Кемпір оны ұстайды
Желмен ұшар желпілдеп,
Босап кетсе бұл тағы.
(Қаңбақ шал)
5. Ары тартып,
Бері тартып,
Бірақ жұла алмады.
(Шалқан)
6. Тук-тук!бұл уйде кім тұрады
(Үйшік)

Тәрбиеші: Балалар, сендер саяхатқа шыққанды жақсы көресіңдер ме?

Балалар: Ия, жақсы көреміз.

Тәрбиеші: Ал онда жүріңдер, бәріміз ертегілер әлеміне саяхатқа шығуға дайындалайық.
(әуенмен Алдар көсе кіреді.)

Алдар көсе: Саламатсыздар ма, балалар! Мен ертегідегі Алдар көсемін.

Балалар: Ия, біз сіз туралы білеміз. «Алдар көсе мен бай» ертегісін.

Алдар көсе: Жарайсыңдар балалар!Қазақтың мақалын кім айтып береді

1. Ауырып ем іздегенше
Ауырмайтын жол ізде.
(Аяла)

2. Күлме досыңа,
Келер басыңа.

(Сымбат)

3. Ат адамның қанаты.

(Расулжан)

4. Оқусыз білім жоқ,
Білімсіз күнің жоқ.

(Ахмет)

5. Өз елің алтын бесігің.

(Аяла)

6. Отан оттан да ыстық.

Алдар көсе: Қазақтың қандай ұлттық ойындарын білесіңдер?

Балалар: «Қыз қуу», «Арқан тартыс», «Күш сынасу», «Алтыбақан» т.б.

Ойын «Күш сынасу»

Алдар көсе: Балалар, мен сендерге көңілім толды, өте өнерлі екенсіңдер. Міне, мына затты алыңдар, бұл сендерге жол көрсетеді, - деп оралған затты балаларға береді.

Балалар: Рахмет, сау болыңыз.

Алдар көсе: Сау болыңдар, балалар. Жолдарың болсын!

Тәрбиеші: Балалар, қане көрейікші, бұл не зат екен, деп оралған затты жазып көреді. Оралған затта қазақтың ою-өрнектері бейнеленген ұзын жол болып шығады.

Тәрбиеші: Ой, балалар мынау тамаша ғой, мұнда қазақтың ою-өрнектері бейнеленіпті және жолға ұқсайды екен, біздің ертегілер еліне апаратын жол сияқты, келіңдер, бәріміз осы жолмен жүріп көрейік. Жол балаларды ертегілер еліне алып келеді.

Әже: Сәлеметсіңдер ме, балалар!

Балалар: Сәлеметсіз бе, әже!

Әже: Ертегілер еліне қош келдіңдер. Балалар, сендер қандай ертегі білесіңдер?

Балалар: «Мақта қыз бен мысық», «Үш аю», «Үйшік», «Қарлығаш пен дәуіт» т.б.

Әже: Балалар, менің сендерге бірнеше тапсырмам бар.

1-тапсырма: Слайд ашып, ертегілер кейіпкерін көрсету, балалар қандай ертегі екенін табады.

2-тапсырма: Қандай кейіпкер артық (Слайд көрсету)

3-тапсырма: Өздеріңе ұнайтын ертегісін сахналап беріңдер. Өздеріңе ұнаған кейіпкерді таңдап алыңдар.

«Қарлығаштың құйрығы неге айыр» (сахналау)

Автор: Қазақстан көне жерінде,
Адырғы бұйрат елінде
Бұлт шалған биік бастарын .
Таулардың жайпап тастарын.
Айдаһар өмір сүріпті.

(Әуенмен айдаһар нөкерлерімен залға кіреді.)

Айдаһар: Мен бәрінен күштімін
Жақсыны жалмаймын
Жаманды арбаймын
Мен сондай алып айдаһармын.

1-нөкер: Ия, тақсыр сіз күштісіз.

2-нөкер: Сізге жетер ешкім жоқ.

Автор: Жылдардан жылдар өткенде
Кәрілік жылжып жеткенде
Қайраты қайтып бұрыңғы
Айдаһар дертке ұрынды.
Нөкерлері ары-бері жүріп ойланады.
Бәрі де сасып сабылды, не істерін білмей, аңырды.

(Осыны естіген түлкі айдаһарға келеді.)

Түлкі сөзі: Уа, тақсыр сізге не болды?

Нөкер: Патшамыз ауырып қалды.

Автор: Ауруға түлкі келеді,
Тамырын ұстап көреді,
Не қилы әдіс қылады.
Дәріні талай сынады.

Түлкі: Тәтті қан іздеп тапсаңыз,
Жазылар еді патшаңыз.
Мен барып сұрастырайын, - деп залдан шығып кетеді.

Нөкер: Уа, халайық жараңдар,
Құлақ түріп қараңдар
Патшаға тәтті қан керек.
Кім оны іздеп табады.

Автор: Біз тұмсық маса бар еді,
Иікені ылғи қан еді.
Шағуға шебер болатын
Адамдарды шағатын.

(Осы кезде залға ән әуенімен маслар ұшып келеді, біраз ұшып жүріп би қимылдарын көрсетеді, қалғандары орындарына барып отырады, ішінен біреуі қалады.)

Маса: Мен іздеп табамын.

Нөкер: Ұш тезірек. Патшамызды емдейтін дәрі тауып алып кел.

(Нөкердің сөзін естіген маса, шөлмегін алып қан іздеуге жолға шығады.)

Автор сөзі: Осы сәтте қаннен қаперсіз жатқан қазақтың бір ауылында ана өзінің кішкентай сәбиін әлдилеп, мейірімімен баласын жуатпақшы болады. Анасы баласын әкеліп бесікке салып, бөлеп баланы баланы әлдилеп ұйықтатады.

Ана: Әлди,әлди ақ бөпем

Ақ бесікке жат бөпем

Бесігіңнен басталар

Құны қымбат-құт мекен.

(Масалар әуен ырғағымен ызылдап кіреді.)

Маса: Бесікте жатқан нәресте

Ең жұмсақ жемтік емес пе

Тезірек жақын барайын

Бір тамшы қан алайын.

Ха-ха-ха.

(қуланады)

Келді де шақты баланы,шырылдап бала қалады.

(шырылдаған баланың дауысы)

Анасы: Көмектесіндерші. Кім бар маған көмектесетін?

Автор: Осындау маңды мекендеп,

«Жақсылық қайтсем етем»-деп,

Зұлымдыққа қаны қас

Жүретін бір қарлығаш.

Залға қарлығаш ұшып кіреді.

Қарлығаш: Естідім бұл сұмдықты,

Жүрегім менің түршікті.

Адамдардың тағдыры

Жас сәбидің зар-мұңы

Аяушылығымды оятты.

Автор: Жөнелді іздеп масаны

Қырлардан қырға асады.

Масаны қуып жетеді,

Айқасқа түсіп кетеді.

Суырып тілін алады

Ызылдап маса қалады.

Шөлмек те сынып, күл болады.

Автор: *Қан тамып жерге гүл болды,
Алыспай өлмек қайда бар
Аласұрған айдаһар
Болдырмаған бұйрығын
Қарлығаштың құйрығын
Жартылай жұлып алыпты.
Айыр болып содан қалыпты!
Содан бері Қарлығаш,
Болса да нәзік талдырмаш
Досы болды адамның.*

Ертегіні талдау. Жағымды және жағымсыз кейіпкерлерді балалар ажыратады.

Сергіту сәті: *Ормандағы аюдың
Құлтынайы көп екен.
Теріп - теріп аламыз.
Қалтамызға саламыз.*

Тәрбиеші: Ал балалар, біздің шаршағанымыз басылып, бойымыз сергіп қалды. Балалар, енді бәріміз ойын ойнаймыз.

Ойын «Кім жылдам»

Ойынның шарты: Тәрбиеші ертегі кейіпкерлерінің қазақшасын айтады, балалар ағылшын, орыс тілдегі аудармасын айтады.

Тәрбиеші: Енді, балалар әжеміздің біздерге тапсырмалары бар соны орындайық.

«Көңілді шеберхана»

Тапсырма: Ертегі кейіпкерлерін құрастырып қай ертегі екенін айтып береді.

Қорыту.

- Балалар сендерге бүгінгі саяхат ұнады ма?
- Әжеміздің қандай тапсырмаларын орындадық?
- Апайлармен қоштасайық

